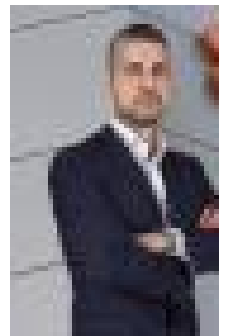

Τρ. Κύπρου: Σε μονοψήφιο...

Έργα στη Μακαρίου: Τρέχουν...

Χρίστος

Κ. Κωνσταντή: Τα δημόσια έργα οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπο

Στέλλα Μούρεττου 15/11/2021 07:15

Τα τελευταία χρόνια η αρχιτεκτονική επιστήμη και δημιουργία παραβλέπεται και απαξιώνεται στις διαδικασίες υλοποίησης δημόσιων έργων υποστηρίζει ο πρόεδρος του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου(ΕΤΕΚ) Κωνσταντίνος Κωνσταντή, τονίζοντας πως τα δημόσια έργα οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπο για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται, να αποτελούν την κληρονομιά του αύριο και να προωθούν την αρχιτεκτονική ποιότητα με υποδειγματικές πολιτικές.

Σε συνέντευξή του στο **InBusinessNews** ο κ. Κωνσταντή προβαίνει σε απολογισμό του έργου που επιτελέστηκε κατά τον ένα χρόνο παρουσίας του στην προεδρία του ΕΤΕΚ, αναφέρεται στους στόχους και παρεμβάσεις του Επιμελητηρίου και υπογραμμίζει την ανάγκη δημιουργίας στρατηγικής για τις μεγάλες αναπτύξεις που συντελούνται στην Κύπρο. Σκιαγραφεί παράλληλα, τις νέες παραμέτρους που έθεσε η πανδημία για τον σχεδιασμό των κτιρίων.

Συμπληρώνετε ένα χρόνο στην προεδρία του ΕΤΕΚ. Πώς θα αποτιμούσατε το έργο σας σε αυτόν τον ένα χρόνο;

Το ΕΤΕΚ έθεσε ως κύριο στόχο για την τριετία αυτή την ενδυνάμωση του επιστημονικού λόγου σε κρίσιμα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία και τον τεχνικό κόσμο. Γι' αυτό και επιδιώξαμε την εντατικοποίηση των παρεμβάσεών μας σε θέματα που η επιστημονικότητα οφείλει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της απόφασης. Θεωρώ πως το ΕΤΕΚ, βασιζόμενο στις αρχές της τεκμηρίωσης, της συμμετοχικότητας, της αμεροληψίας και της διαφάνειας, κατάφερε σε μεγάλο βαθμό να πείσει για την αξιοπιστία και τα κίνητρα που σηματοδοτούν τον παρεμβατικό του ρόλο.

Σημαντική προτεραιότητα που έχουμε θέσει με τους συνεργάτες μου στη Διοικούσα Επιτροπή και το Γενικό Συμβούλιο του ΕΤΕΚ, αποτελεί η ενίσχυση της προσπάθειας που ξεκίνησε για απλοποίηση και εκσυγχρονισμό του πλαισίου αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης, με στόχο τη μείωση του χρόνου έκδοσης των αδειών και την αυστηρότερη επιβολή του νόμου. Το ΕΤΕΚ έχει προβεί σε σειρά συναντήσεων με τις αρμόδιες αρχές για το θέμα αυτό, με στόχο την επέκταση του πλαισίου και σε άλλες κατηγορίες ανάπτυξης.

Ακόμη, κρίσιμης σημασίας είναι και η εφαρμογή ενός ορθού πλαισίου υλοποίησης έργων του δημόσιου, με στόχευση την αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος, τον έγκαιρο προγραμματισμό και τη διασφάλιση της αρχιτεκτονικής ποιότητας, της συμμετοχικότητας στις διαδικασίες και την επίτευξη της μέγιστης οικονομικής ανταποδοτικότητας στον κύκλο ζωής των έργων.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΕΤΕΚ, έχει προβεί σε παρεμβάσεις σε προκηρύξεις έργων όπου οι διαδικασίες που επιλέγηκαν κρίθηκε πως δεν διασφαλίζουν την ποιότητα ή αντίκεινται στις αρχές της συμμετοχικότητας και της διαφάνειας. Το ΕΤΕΚ έχει επεξεργαστεί δέσμη εισηγήσεων για άμβλυνση των προβλημάτων που παρατηρούνται κατά την προκήρυξη έργων του δημοσίου και έχει προβεί σε συναντήσεις με τις αρμόδιες αρχές για την προώθησή τους.

Επίσης, βασικό στόχο για το ΕΤΕΚ αποτελεί η ενθάρρυνση της καινοτομίας και της έρευνας σε θέματα μηχανικής. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιήθηκε ο Συμμετοχικός Προϋπολογισμός ΕΤΕΚ 2021, που είχε ως σκοπό τη χρηματοδότηση έργων που σχετίζονται με τη δράση του ΕΤΕΚ και έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία.

Το 2021 ήταν μια χρονιά διά βίου μάθησης για εσάς...

Ναι, το ΕΤΕΚ έθεσε το 2021 ως έτος διά βίου μάθησης και διοργάνωσε σειρά εκπαιδευτικών σεμιναρίων, με στόχο την περαιτέρω κατάρτιση των μηχανικών. Στο ίδιο πλαίσιο ολοκληρώθηκε και η ετοιμασία του Πρότυπου Συμβολαίου Μελετητικών Υπηρεσιών - έργο που είχε ξεκινήσει από την προηγούμενη τριετία.

Ευελπιστώ ότι το Πρότυπο Συμβόλαιο θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας και πληρότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από μελετητές, καθώς και ότι θα αποτελέσει σημείο αναφοράς για την παροχή μελετητικών υπηρεσιών, υπηρεσίες που προσφέρουν οι μελετητές, ώστε ο πολίτης να δύναται να πάρει μία πληροφορημένη απόφαση ανάθεσης.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι η συνέχιση της βελτίωσης των υπηρεσιών που προσφέρει το ΕΤΕΚ, μέσω της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που μας δίδει η τεχνολογία. Πλέον, σχεδόν όλες οι υπηρεσίες που προσφέρει το ΕΤΕΚ στους πολίτες και στα μέλη του, παρέχονται ηλεκτρονικά.

Στο διάστημα αυτό, θεωρώ πως μέσα από τη συλλογική προσπάθεια, έχουν γίνει σημαντικά βήματα για την επίτευξη των στόχων που έχουμε θέσει. Ταυτόχρονα, υπάρχουν ακόμη αρκετές ενέργειες που πρέπει να γίνουν και γι' αυτό καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την προώθησή τους.

Ο ιστορικός χαρακτήρας

Το τελευταίο διάστημα βλέπουμε να συντελούνται μεγάλες αναπτύξεις με ψηλά κτίρια. Θεωρείτε ότι στην Κύπρο συναντάμε αρχιτεκτονικό χαρακτήρα - αισθητική ή θα την χαρακτηρίζατε πιο κοσμοπολίτικη με ξένες επιρροές σε σημείο που έχει χάσει τον ιστορικό της χαρακτήρα;

Η Κύπρος από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα κατόρθωνε να ενσωματώνει πληθώρα αρχιτεκτονικών επιρροών από μεγάλα κέντρα πολιτισμού. Ακόμα και στη μοντέρνα αρχιτεκτονική του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα μπορεί κάποιος να δει κτίρια με κλίμακα, ύψος και υλικά που ταυτίζονται περισσότερο με μια διεθνή αρχιτεκτονική, παρά με το ύψος που επικρατούσε στον τόπο μέχρι τη δεκαετία του '50. Παρ' όλα αυτά, οι Κύπριοι αρχιτέκτονες ενσωμάτωναν τοπικά στοιχεία που αφορούσαν, είτε τα υλικά είτε την προσαρμογή στο κλίμα ή ακόμα και κατασκευαστικές τεχνικές.

Σήμερα οι περισσότερες μεγάλες αναπτύξεις έχουν σίγουρα μικρότερο βαθμό εντοπιότητας ακόμα και από αυτές του μοντερνισμού, παρόλο που αδιαμφισβήτητα μαθαίνουμε και εξελισσόμαστε ως επαγγελματίες λόγω της τεχνικής πολυπλοκότητας και των διεπιστημονικών απαιτήσεων που χαρακτηρίζουν την κατασκευή τους. Ως βασικό πρόβλημα όμως, παραμένει το γεγονός ότι, σε αντίθεση με παλαιότερες περιόδους όπου η κοινωνία, σχεδόν στο σύνολό της, υποδεχόταν με θετική διάθεση τα νέα αρχιτεκτονικά ρεύματα ως δείγματα προόδου, σήμερα δεν είμαστε σίγουροι σε ποιο βαθμό αυτό συμβαίνει, ειδικά με τα ψηλά κτίρια.

Στον πυρήνα αυτής της προβληματικής βρίσκεται το γεγονός πως οι μεγάλες αναπτύξεις στην πλειοψηφία τους επιβάλλονται από εξωγενείς επενδυτικές τάσεις και κυρίως στοχεύουν σε μία μονοδιάστατη οικονομική αντίληψη της ανάπτυξης, όπως ακριβώς έγινε με το Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα (ΚΕΠ) και την ανέγερση των ψηλών κτιρίων. Αυτή η πραγματικότητα οδηγεί σε μια «βίαιη» και άναρχη ενσωμάτωσή τους στον αστικό ιστό που αγνοεί τις κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές τους συνιστώσες.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο το Επιμελητήριο κάνει συνεχείς παρεμβάσεις, τονίζοντας την ανάγκη δημιουργίας στρατηγικής και πλαισίου υλοποίησης των μεγάλων αναπτύξεων που να λαμβάνει υπόψη όλους αυτούς τους παράγοντες και εντέλει να ωφελεί όχι μόνο την οικονομία, αλλά το σύνολο της κοινωνίας.

Ηλεκτρονική υποβολή αδειών οικοδομής

Μιλήστε μας για την ηλεκτρονική υποβολή των αδειών οικοδομής, κάτι που βοηθά στη γρηγορότερη υλοποίηση των διαδικασιών. Αυτό ήταν μια πολύ μεγάλη εξέλιξη, αν κρίνουμε ότι όλα πλέον εμπίπτουν στον ψηφιακό μετασχηματισμό...

Η εφαρμογή της νέας πολιτικής αδειοδότησης έχει αποτελέσει ένα καθοριστικής σημασίας βήμα για την απλοποίηση και τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών που διέπουν την αδειοδότηση αναπτύξεων. Η ηλεκτρονική υποβολή, η οποία αποτελούσε αδιαπραγμάτευτη θέση του ΕΤΕΚ, αποτελεί ίσως τη σημαντικότερη επίτευξη της προσπάθειας αυτής.

Σημαντικό στοιχείο του νέου πλαισίου είναι και ο καθορισμός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων για την εξέταση μιας αίτησης, κάτι που συνέβαλε στην ταχεία αδειοδότηση των αναπτύξεων. Φυσικά, ενώ η ανταπόκριση του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως στο θέμα αυτό είναι ικανοποιητική, δεν μπορεί να λεχθεί το ίδιο για τους Δήμους, κυρίως σε ότι αφορά την εξέταση αιτήσεων εντός των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων.

Επίσης, εάν επιθυμούμε την πραγματική μετάβαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό θα πρέπει πέραν της ηλεκτρονικής υποβολής να καταστεί δυνατή και η ηλεκτρονική διαχείριση των αιτήσεων από τις αρμόδιες αρχές, για την οποία αναμένεται ακόμη η ολοκλήρωση του μηχανογραφικού συστήματος ΙΠΠΟΔΑΜΟΣ. Στο ίδιο πλαίσιο, το γεγονός ότι η δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής δεν παρέχεται ακόμη για αιτήσεις που υποβάλλονται στους Δήμους είναι απογοητευτικό. Το Επιμελητήριο, έχει καταβάλει προσπάθειες για επίσπευση της διαδικασίας αυτής.

Στο ίδιο πλαίσιο, θέση του ΕΤΕΚ είναι ότι δεδομένου του οφέλους για την οικονομία και την κοινωνία γενικότερα, θα πρέπει να προχωρήσουμε άμεσα στην επέκταση του νέου πλαισίου αδειοδότησης και σε μεγαλύτερες αναπτύξεις. Το Επιμελητήριο βρίσκεται σε συνεχή επικοινωνία με το αρμόδιο Υπουργείο για την προώθηση του θέματος.

Οι τάσεις της αρχιτεκτονικής

Ποιες είναι οι σημαντικότερες τάσεις που καταγράφονται στην Κύπρο τα τελευταία χρόνια στην αρχιτεκτονική;

Δεν είναι εύκολο να ταξινομήσει κάποιος τάσεις σε ένα κόσμο ρευστό και πολλαπλά μεταβαλλόμενο. Ακόμα και αξιόλογοι αρχιτέκτονες πειραματίζονται σήμερα με διαφορετικές προσεγγίσεις ανάλογα με την περιοχή και τις απαιτήσεις του κάθε έργου.

Υπάρχουν αξιόλογα έργα που προβάλλουν μια χαμηλών τόνων αρχιτεκτονική, με σεμνότητα και σεβασμό στο κυπριακό τοπίο, άλλα που αναδεικνύουν τις δυνατότητες της σύγχρονης τεχνολογίας και των προηγμένων υλικών, άλλα που έχουν μια πιο πράσινη και περιβαλλοντική προσέγγιση ακόμα και κάποια που προσπαθούν να υποστηρίξουν κάποιο brand ή την ανάγκη του ιδιοκτήτη να προβληθεί και να ξεχωρίσει με μια ιδιαίτερη ή αντισυμβατική μορφολογία.

Δυστυχώς βέβαια, οι τάσεις αυτές αφορούν σχεδόν αποκλειστικά ιδιωτικά έργα και φανερώνουν το τεράστιο έλλειμμα παραγωγής δημόσιας αρχιτεκτονικής και δημόσιου χώρου στον τόπο μας, τα οποία κατ' εξοχήν καθορίζουν και αντανακλούν τον πολιτισμό μιας χώρας.

Ακόμα κι αν εστιάσουμε αποκλειστικά στο οικονομικό κομμάτι, το οποίο προβάλλεται ως δικαιολογία για την επιλογή διαδικασιών που δεν παράγουν ποιοτική αρχιτεκτονική, η Κύπρος αποτελεί έναν προορισμό τουρισμού, προσέλκυσης επενδύσεων, ενώ τελευταία στοχεύει και στην προσέλκυση καινοτόμων δραστηριοτήτων. Αν αυτός είναι ο προσανατολισμός μας, τότε η ποιότητα και η ελκυστικότητα του δομημένου περιβάλλοντος θα έπρεπε να ήταν πολύ ψηλά στις προτεραιότητες.

Θα εισηγούμουν στην κυβέρνηση να αποταθεί σε συμβούλους που ασχολούνται με το place branding και να απαντήσουν σε ποιο βαθμό το περιβάλλον που διαθέτουμε, οι πόλεις και το τοπίο μας, είναι ελκυστικά σε σχέση και τους ανταγωνιστές μας στην Ε.Ε. Δεν μπορεί λοιπόν, το ίδιο το κράτος, για τα δικά του κτίρια να ακολουθεί διαδικασίες που ακολουθούνται σε τεχνικά έργα όπως ένα αποχετευτικό σύστημα ή ένα δίκτυο καλωδίων, όπου τα θέματα αρχιτεκτονικής ποιότητας είναι ήσσονος σημασίας.

Ο υποβιβασμός της αρχιτεκτονικής ενός κράτους σχετίζεται με τον υποβιβασμό όχι μόνο του πολιτισμού του, αλλά και του στάτους του, της αυτοεκτίμησής του και κατ' επέκταση της ανταγωνιστικότητας και των αναπτυξιακών προοπτικών του.

Η πανδημία και ο σχεδιασμός κτιρίων

Πώς αναμένετε να επηρεάσει η πανδημία τον σχεδιασμό των κτιρίων και ειδικά των εμπορικών τα επόμενα χρόνια;

Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο η πανδημία έφερε με έντονο τρόπο στην επιφάνεια την επίδραση στο αστικό περιβάλλον του τρόπου που χτίζουμε και ζούμε. Οι χωρικές επιπτώσεις της πανδημίας έγιναν γρήγορα αισθητές καθώς στους πρώτους μήνες οι πόλεις άδειασαν, η ατμόσφαιρα καθάρισε από ρύπους, ενώ ο δημόσιος χώρος έγινε ζωτικής σημασίας για την ευημερία μας.

Η ευέλικτη εργασία και η μείωση χρήσης του αυτοκινήτου επιβλήθηκαν έξωθεν και μας οδήγησαν να σκεφτούμε εναλλακτικούς τρόπους κατοίκησης, εργασίας και ψυχαγωγίας. Πόλεις, όπως το Παρίσι ή η Βαρκελώνη υιοθέτησαν έκτακτα μέτρα και επιχείρησαν να κάνουν το δημόσιο χώρο και τα δίκτυα κυκλοφορίας φιλικότερα στους πεζούς και τους ποδηλάτες προκειμένου να αποφευχθεί ο συνωστισμός στα ΜΜΜ. Παρόμοιες πρωτοβουλίες φαίνεται πως όχι μόνο θα προκύψουν και σε άλλες πόλεις ανά τον κόσμο, αλλά μάλλον θα αποκτήσουν μόνιμο χαρακτήρα.

Η πανδημία σε ένα δεύτερο επίπεδο άλλαξε ριζικά τον τρόπο που σκεφτόμαστε και κατοικούμε, τόσο τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο χώρο, θέτοντας νέες παραμέτρους για τον σχεδιασμό των κτιρίων με έμφαση στην ικανότητά τους να είναι πιο ανθεκτικά (resilient) και να προσαρμόζονται σε μελλοντικές έκτακτες συνθήκες είτε υγειονομικού είτε περιβαλλοντικού χαρακτήρα. Επί της ουσίας άνοιξε έναν διάλογο για το μέλλον της διαβίωσης, των εργασιακών χώρων, του δημόσιου χώρου, καθώς και της βιομηχανίας του τουρισμού και της ψυχαγωγίας. Θα πρέπει να δούμε αυτή τη συνθήκη ως ευκαιρία για τις πόλεις και τα κτίρια προκειμένου να αναβαθμιστούν, με κύριο στόχο τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών, υλικών και σχεδιαστικών παραμέτρων.

Ειδικά για τους χώρους εμπορικής χρήσης υιοθετούνται πλέον νέα σχεδιαστικά πρότυπα που διασφαλίζουν την αποφυγή συνωστισμού και την υγιεινή των χρηστών, ενσωματώνοντας αντιβακτηριδιακά υλικά, ειδικές συνθήκες αερισμού και νέες τεχνολογίες (π.χ. συσκευές καθαρισμού αέρα, θερμομέτρησης, κ.α.). Οι συνθήκες που δημιούργησε η πανδημία, επέβαλε αυτή τη σειρά μέτρων, τα οποία όμως, πέραν της προστασίας της υγείας, αποτελούν κατ' ουσία ποιοτικά στοιχεία διαβίωσης των χώρων και εντέλει ωφελούν, πέραν της υγιεινής, και στη βελτίωση των συνθηκών χρήσης των χώρων και δεν μπορούν παρά να συνεχίσουν να ωφελούν και μετά το τέλος της πανδημίας.

Οι χαμηλές προσφορές

Πρόσφατα, ήσασταν στην ομάδα των ειδικών που καλούσαν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, να ακυρώσει διαγωνισμούς δημοσίων κτιρίων. Θεωρείτε ότι οι υπάρχουσες διαδικασίες αντί να προωθούν την αρχιτεκτονική, την υποβιβάζουν με απώτερο στόχο τη χαμηλότερη προσφορά;

Οι πολίτες είναι σε θέση να αντιληφθούν ότι η καλής ποιότητας αρχιτεκτονική αποτελεί δημόσιο αγαθό: Εξοικονομεί πόρους, διευκολύνει τις καθημερινές δραστηριότητες και λειτουργίες, βελτιώνει την ανθρώπινη ψυχολογία, το περιβάλλον και δημιουργεί ελκυστικότερες και παραγωγικότερες πόλεις και κτίρια. Οι πολίτες αντιλαμβάνονται ότι η καλής ποιότητας αρχιτεκτονική γεννά καθημερινά περιβαλλοντικό και οικονομικό όφελος στον χρήστη και την κοινωνία. Δυστυχώς, αυτό που είναι αυτονόητο για τους πολίτες μοιάζει να μην γίνεται κατανοητό από την πολιτεία.

Τα τελευταία χρόνια η αρχιτεκτονική επιστήμη και δημιουργία παραβλέπεται και απαξιώνεται στις διαδικασίες υλοποίησης δημόσιων έργων. Η προκήρυξη σημαντικών δημόσιων έργων με τη μέθοδο της Μελέτης-Κατασκευής (Design & Build), όπου το έργο ανατίθεται στον χαμηλότερο προσφοροδότη χωρίς καμία αξιολόγηση της αρχιτεκτονικής πρότασης, φανερώνει την αδυναμία του συστήματος να κατανοήσει την αξία της αρχιτεκτονικής για την κοινωνία, το περιβάλλον, τον πολιτισμό και την οικονομία.

Τα δημόσια έργα οφείλουν να λειτουργούν ως πρότυπο για τις διαδικασίες που εφαρμόζονται, να αποτελούν την κληρονομιά του αύριο και να προωθούν την αρχιτεκτονική ποιότητα με υποδειγματικές πολιτικές. Αντί τούτου αυτή τη στιγμή εξόχως σημαντικά δημόσια έργα που θα έπρεπε να αποτελούν σημείο τομής για καινοτόμες λύσεις και να προκηρύσσονται με τη μέθοδο του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, όπως το Κέντρο Ψυχικής Υγείας, υλοποιούνται διεκπεραιωτικά με μοναδικό κριτήριο τη χαμηλότερη τιμή κατασκευής, αγνοώντας την αρχιτεκτονική ποιότητα, η οποία δεν αφορά μόνο την αισθητική, αλλά και τη λειτουργικότητα, το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, τον αντίκτυπο στο δομημένο περιβάλλον και το κόστος ζωής του κτιρίου.

Η αρχιτεκτονική παράγει πολιτισμό και αποτελεί πολύτιμο δημόσιο αγαθό, το οποίο κληροδοτούμε στις επόμενες γενιές και για το οποίο θα λογοδοτήσουμε στα παιδιά μας. Αυτό πρέπει να γίνει επιτέλους κατανοητό από την Πολιτεία, πέραν από προφάσεις περί χρονοδιαγραμμάτων και προϋπολογισμών που τεκμηριωμένα δεν ευσταθούν. Το Επιμελητήριο δεν θα σταματήσει να διεκδικεί αυτό το αυτονόητο δικαίωμα για τους πολίτες και τον τόπο μας.

RELATED ARTICLES

[Στοχεύουμε σε μηδενική ενεργειακή κατανάλωση](#)

[Έργα στη Μακαρίου: Τρέχουν για να προλάβουν τις γιορτές\(pics\)](#)

[«Δεν θα δεχτώ ποτέ να τσιμεντώσουν τον Ακάμα»](#)

[Μεταμορφώνεται ο χώρος του παλαιού νοσοκομείου Λάρνακας](#)

[Μεζονέτες και οικόπεδα κατά μήκος του Κόλπου Χρυσοχούς από €115.000](#)

